

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 275

13 Kânunusani 1943 Tarihli ve 4357 Sayılı Hususî İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (1/497)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101 - 1660/04526

14.6.1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 13.6.1984 tarihinde kararlaştırılan «13 Kânunusani 1943 Tarihli ve 4357 sayılı Hususî İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

13 Kânunusani 1943 Tarih ve 4357 Sayılı Hususî İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

GENEL GEREKÇE

Kanunun Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı ile ilgili 11 inci maddesi 14.5.1958 tarihinde 7117 sayılı Kanunla değişikliğe uğradığı, keza, Yapı Sandığı ile ilgili 12 nci maddesi 22.5.1958 tarihinde 7118 sayılı Kanunla bu sandığın Öğretmenler Bankası halini almasına mün cer olan değişiklikle kaldırıldığı halde,

Bugün bir fıkrasının değiştirilmesi gereğini duyuyoruz. 14 üncü maddenin Kanunun yayımlandığı 19 Ocak 1942 tarihinden beri hiçbir değişikliğe maruz kalmadan yürürlükte kalmıştır.

41 yıldan beri toplum düzenindeki değişiklikler karşısında bu hükmün ihtiyacı karşılamakta yetersiz kaldığı görülmüş, 250.000 üyesi bulunan sandık mensuplarının menfaatleri korunamaz hale gelmiştir.

Anastati ortaklar genel kurulunca tespit edilen ilkökul öğretmenleri Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığını diğer öğretmen dernekleri gibi ideolojik amaçlara yöneltilmek istenilen gayret ve girişimlerin görülmeye başlandığı müşahade edilmiş, sandığın yönetimine belirli hiiziplerin hâkim olmak istemeleri rahatsız durumlar ortaya çıkarmıştır,

Bakanlığımızın sandığın yönetiminde yeterince idarî denetime imkân vermeyen kanun hükmünün yukarıdaki sakıncaları gidermeye yönelik biçimde değiştirilmesi gereği ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bu nedenle, 14 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında yer alan «Sandığın idaresi, işletme tarzı ve esaslarının tespit edildiği anastatünün ortaklar genel kurulu yerine Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca hazırlanmasına imkân veren bir değişiklik lüzumlu ve kaçınılmaz görülmüştür. Böylece, Bakanlık, Sandık üzerinde daha etkin olacak ve amacından sapılması önlenecek, öğretmen menfaatleri daha iyi korunmuş olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde 4357 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında bulunan «... sandığın idaresi, işletiş tarzı ve esasları ortaklar umumî heyetince hazırlanıp Maarif Vekilliğince tasdik olunacak bir anastatü ile tespit olunur» Hükmüne dayanılarak hiziplerin hâkim olduğu ortaklar genel kurullarınca hazırlanan anastatülerde Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının denetimini asgariye indirecek hükümler yer almaktadır.

Böylece şeklen fakat müeyyidesiz, etkisiz ve yetkisiz, nevi şahsına münhasır bir denetim hakkı verilmiş sonuç olarak Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı yapılan bütün yolsuzluklar karşısında seyirci durumda bırakılmıştır.

Bu fıkroda yapılması istenen değişiklikle anastatünün hazırlanması yetkisi Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına verilerek yeni bir statünün hazırlanması ve bu statüyle Bakanlıkça etkili ve devamlı bir denetim sağlanması bu suretle sandığın bütün ortaklarının hak ve çıkarlarını korur hale getirilmesi, hizipleşmenin ve ideolojik çekişmelerin sığnağı olmaktan kurtarılması amaçlanmıştır.

Madde 2. — Bu maddede, 4357 sayılı Kanuna iki geçici madde daha eklenmektedir.

Geçici Madde 5. — Bu madde anastatünün en çok üç ay içinde hazırlanarak bir an önce Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının sandık üzerinde etkili bir denetimini sağlamak amacıyla konmuştur.

Geçici Madde 6. — Bu madde ile anastatünün hazırlanıp yürürlüğe konmasına kadar geçecek üç aylık sürede sandığın mal varlığını koruması ve bu sürede loğacak hukukî boşluğu doldurmak amacıyla konmuştur.

Madde 3 + Yürürlük ve yürütme ile ilgilidir.

Millî Eğitim Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. : 1/497

Karar No. : 6

5 . 4 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«13 Kânunusani 1945 Tarihli ve 4357 Sayılı Hususî Idarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kaderlerine, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İctimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 4.4.1985 tarihli 9 uncu birleşiminde, Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı ve Müşavirlerinin de iştirakiyle görüşülmüştür.

Kanun Tasarısıyla değiştirilmesi öngörülen 14 üncü madde 1942 yılından beri hiçbir değişikliğe uğramadan yürürlükte olup, zamanımız ihtiyaçlarına cevap vermekten uzak kalmış, 250 000 üyesi bulunan sandık, mensuplarının menfaatlerini koruyamaz hale gelmiştir. Sandık, Bakanlığa bağlı olarak kurulmasına rağmen, bu bağlılık, Bakanlığa sadece üyeler Genel Kurulunca hazırlanan «anastatü» nün tasdiki yetkisinden başka bir yetki vermemektedir.

Kanunu gereğince Sayıştayın denetimine tabi olmayan sandığın, kendi idaresi tarafından yapılan «Statü» sù de bu kuruluşun çalışma, harcama ve diğér tasarruflarının ne Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ne Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve ne de herhangi bir Devlet kuruluşu tarafından denetlenmesine, gözetimine imkân vermemiştir. Bu yüzden sandık, amaçlarından saptırılmış, üyelerinin menfaatlerini koruyamamış, denetimsizlik ve kontrolsüzlükten doğan boşluk ve serbestlik sebebiyle ideolojik amaçlı dernekler ve görüşlerine vasıta haline getirilmiştir.

Ayrıca Sandık yönetim kurulları, sandık gelirlerini verimsiz işletmelere yatırmışlar, bu yüzden üyelerinin sosyal ihtiyaçları karşılanamaz hale gelmiştir. Tasarının getirdiği hükümlerle, yukarıda açıklanan sakıncaların giderilmesi ve sandığın kontrollü, verimli, üye menfaatlerine yönelik hizmet vermesi amacıyla «ana statü» nün tespiti yetkisi Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına verilmektedir.

Komisyonumuz, sandık yönetiminde yeterince idarî denetime imkân vermeyen kanun hükmünün değiştirilmesini uygun mütalaa ederek tasarının tümünü prensip olarak kabul ettikten sonra maddelerinin müzakeresine geçmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi anastatü ibaresi tırnak içine alınarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 2 nci maddesinin getirdiği Geçici madde 5'e, Bakanlığın sandığın «anastatüsü»nü tespitte görüşlerinin verilebilmesi için,

«Bu statünün hazırlanmasında sandığın mevcut organlarından, Genel Kurul, Genel Yönetim Kurulu, Merkez Yürütme Kurulu ve Denetim Kurulu müştereken veya ayrı ayrı istişari görüş bildirebilir» hükmü eklenmiştir.

Tasarının çerçeve 2 nci maddesiyle getirilen Geçici Madde 6, yine anastatü ibaresi tırnak içine alınarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere, Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan <i>Kemal Or</i> Konya	Başkanvekili <i>İsmet Özarlan</i> Amasya	Sözcü <i>Mehmet Sağdıç</i> Ankara
Üye <i>Abdullah Altıntaş</i> Afyon	Üye <i>M. Besim Göçer</i> Çorum	Üye <i>Mehmet Nuri Üzel</i> Eskişehir
Üye <i>Hamit Melek</i> Hatay	Üye <i>Kâmran Karaman</i> Hatay	Üye <i>Ömer Necati Cengiz</i> İstanbul
Üye <i>H. Yılmaz Önen</i> İzmir (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Alaeddin Kısakürek</i> Kahramanmaraş	Üye <i>Aziz Kaygısız</i> Kars
Üye <i>Tevfik Güneş</i> Kırşehir	Üye <i>Abdülkadir Y. Erdem</i> Mardin	Üye <i>Bahriye Uçok</i> Ordu

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

13 Kânunusani 1943 Tarihli ve 4357 Sayılı Hususi İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İctimaî Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 4357 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sağlık ve İctimaî Yardım Sandığının tediyeleeri Divanı Muhasebat vizesine tabi değildir. Sandığın idaresi, işleyiş tarzı ve esasları Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca hazırlanan bir anastatü ile tespit olunur.»

MADDE 2. — 4357 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunda öngörülen anastatü, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 3 ay içinde hazırlanır.»

«GEÇİCİ MADDE 6. — Anastatü hazırlanincaya kadar temlikî tasarruflarda bulunulmamak şartı ile mevcut anastatü hükümlerinin tatbikine devam olunur.»

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

13 Kânunusani 1943 Tarihli ve 4357 Sayılı Hususî İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İctimaî Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 4357 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sağlık ve İctimaî Yardım Sandığının tediyeleeri Divanı Muhasebat vizesine tabi değildir. Sandığın İdaresi, İşleyiş tarzı ve esasları Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca hazırlanan bir «anastatü» ile tespit olunur.

MADDE 2. — 4357 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunda öngörülen «anastatü», Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 3 ay içinde hazırlanır.

Bu statünün hazırlanmasında sandığın mevcut organlarından, Genel Kurul, Genel Yönetim Kurulu, Merkez Yürütme Kurulu ve Denetim Kurulu müştereken veya ayrı ayrı istişarî görüş bildirebilir.

GEÇİCİ MADDE 6. — «Anastatü» hazırlanincaya kadar temlikî tasarruflarda bulunulmamak şartı ile mevcut «anastatü» hükümlerinin tatbikine devam olunur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı yürütür.

((Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin))

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Başbakan
T. Özal

13.6.1984

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
S. N. Türel

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı
İ. Özdağlar

Devlet Bakanı V.
İ. Özdağlar

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı
A. Tanrıyar

Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı
V. Arıkan

Millî Eğ. Gençlik ve Spor Bakanı
M. V. Dinçerler

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı V.
M. Aydın

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
C. Büyükbaş

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşcıoğlu